

1418

פ ר ו ט ו ק ו ל ס ס 23 / ב

מישיבת הוועדה לחינוך ולתרבות, מיום ד',
י"ב באדר א' תשי"ז (13.2.57), בטעה 9.00.

=====

<u>נוכח:</u>	<u>חברי הוועדה:</u>	ס. פרסיץ - היו"ר
		ד. הקטין
		ת. טובי
		ש. כפרית
		א. תלמי
		פ. זוארץ

<u>סוזטנים:</u>	ד"ר אבידור - הסנהל הכללי של משרד החינוך
	סר. סריד - המסנה לטנהל הכללי של משרד החינוך
	גב' סטנר - היועצת המספסית למשרד החינוך
	סר. ניר - טנהל סינהל ההסברה
	סר. בן-סאיר - מטעם המחלקה להסברה בכתב
	סר. אפרתי - מטעם המחלקה להסברה חזותית

סדר-היום: סקירה על פעולות סינהל ההסברה

היו"ר ש. פרסיץ: אני פותחת את הישיבה.

סר. ניר: אני רוצה לעבור ולהסביר את הפעולות כשלעצמן. בדרך-כלל אנו מחלקים חלוקה כוללת את הפעולות לששה סוגים: א) הסברה בעל-פה; ב) פעולות ביסובי עולים; ג) פעולות חזותיות ושסיעתיות; ד) סיפוח ההווי; ה) סיורים וסיורים; ו) הסברה בכתב.

בפעולות בהסברה בעל-פה עוסדות בראש, מבחינה מספרית, במות ההסברה. במות ההסברה נערכות לרוב בטקוסות סאוכלסים - בערים הגדולות, ביסובים גדולים, בכינוסים אזוריים - ובהן מטתתפים סרי סמסלה, חברי-כנסת, איסי ציבור. בהן אנו מעלים בעיות חוץ, בטחון, פיתוח הארץ וכד'. המגמה שלנו היא לערוך לפחות בפה אחת כזאת אחת לחודס. לא תמיד אנו יכולים לעטוד בכך סמטי סיבות: האחת ענינית - לא תמיד יש אפשרות טכנית לערוך את הבטה, והשניה תקציבית - לא תמיד אנו יכולים לעטוד בעומס התקציב.

בדרך-כלל מכנסות הבטות קהל רב, ובהן סופיעים אנסים הבקיאים בבעיה ובנוסא, ולרוב הנוסאים הם אלה שמענינים את הציבור בישראל. מה חיוב ומה שלילה בבטות ההסברה? החיוב הוא שהן טכנסות קהל רב טאר. לעתים אנו עורכים את הבטות בליל שבת או בשבת עצמה וסטפר המטתתפים נע בין 10,000 איס ל-40,000 איס תוך 24 טעות - שליל שסי עד טוצאי שבת. השלילה היא שהסומע במקרה זה הוא פסיבי, הוא טקבל אבל אין אנו יודעים מהי תגובתו ואין המרצה יודע מהי תגובת הסומע. התגובות לרוב סופיעות בעתונות, אולם כאן אני צריך להסתייג: אם כי העתונות בדרך-כלל אוהדת לנו, התגובה שהיא מביעה איננה של הסומע אלא של איסי ציבור אשר במקרה זה הם עתונאים. את דעת הציבור עצמו אין אנו יודעים.

סוג שני של בטות אלה הם ערבי שאלות ותשובות. במקרה זה הטבות היא מצומצמת, היא מקיפה בין 100 ל-200 איש. במקרים כאלה סופיע טר או סנהל מסרד אשר מקבל שאלות מצד הקהל, או שהוא פותח בטקירה קצרה ואחר-כך עונה לשאלות הקהל. כאן אנו מסוגלים שני דברים: שטיעה פסיבית ואקטיבית. הסגולה היא זו שערב כזה אינו יכול להקיף מספר רב של מסתתפים. לדוגמה: ב-20 לחודש ירצה הטנהל הכללי של מסרד טבקר המדינה באולם שמכיל כ-150 איש, ואם תרצו תוכלו לראות כיצד טתנהל ערב כזה.

סוג שלישי של בטות הסברה - אלה הטתקייסות בטכונות ובפרברים. יש טכונות אשר מבחינת האוכלוסייה הן הוסוגניות, טכונות סגורות. קריית-חיים, למשל, היא טכונה הוסוגנית. לעומתה טכונת התקווה אינה הוסוגנית. כסובן שהגישה לאלה ולאלה היא אחרת. המרצים היוצאים לטכונות מקבלים בדרך-כלל מוונים בפני טי הם יופיעו. מספר המסתתפים במקרה זה תלוי בטספר תושבי הטכונה - יש טכונות הטכנסות קהל כטו בעיר ויש טכונות הטכנסות קהל מועט.

הסוג הרביעי - הרצאות להורים. הורי בתי-הספר טהווים חתך של היטוב, הם אינם ציבור הוסוגני. ההרצאות להורים נערכות בשיתוף עם הנהלת בית-הספר והן טובות סביב לנוסאים טונים: החל בנוסאים בטסח החינוך ובסור בטסח אקטואלי אחר. לדוגמה: כעת הנוסא ברוב בתי-הספר הוא תרכיב סלק. הפעולה הזו בקרב ההורים טותנית גם בעונה טתאיטה, שהיא אוקטובר-אפריל, בחודשי טאי-ירלי היא טתטעט ונפסקת לגטרי בחופט הגדול.

הסוג החטטי - הרצאות לארגונים. רבים הם הארגונים הקטורים עם סינהל ההטברה, ובמקרה זה הפעולה הארגונית היא בידי הארגון והתיאום בקטר לנוסא, למרצה וללווי נעשה עם באי-כוח הארגון.

נוסף על אלה נערכים כינוסים חטיבתיים לאנשים טיש להח טכנה טטותף. לדוגמה: טכנה יכול להיות טקצוע, למטל כינוס לטורים או רופאים או טוחרים, או טכנה יכול להיות נוטא - למטל הג"א.

מה היו הנוסאים בבטות להורים? היו ר"ט. פרטיץ:

מר ניר: הנוסא החודס היה תרכיב סלק; אחר-כך אעבור לתוכן הפעולה.

נערכות הרצאות בבתי-הבראה, בתי-חולים, בתי-טוהר, אלה הן מסגרות קבועות יותר והפעולה נעטית בקטר הדוק עם מוסדות אלה.

אעבור לפעולה ביטובי עולים. הטקום הראטון תופט בית-התרבות הנייד. זוהי טכונת הטצויידת בטכטיר הקרנה, פנט-קסם, פטפון, טייפ-רקורדר, גנרטור והיא מלווה בצוות הסורכב מרצה, סקרין, סדריך טירה, לפעמים אומן. בית-התרבות הנייד פועל לרוב ביטובים טאינח קטורים לעיר, ז"א, הטרוחקים טן העיר. הוא מביא ליטוב הרצאה, סרט, טירה, פנט-קסם וכו'. זהו הטכטיר העיקרי שלנו לפעולה ביטובי עולים. בבית-התרבות הנייד אנו מגיעים ב-90% של הטקרים אחת לחודס לכל טקום והוא טסמט 280 נקודות בחודס. יש לנו בין 12 ל-15 ניידות וכל טכונת טטרת שני יטובים בנת אחת, היא לוקחת שני צוותות לטני יטובים סטוכים. יש לנו 2-3 טכונות טיוחדות לענין זה ויתר הטכונות הן טנדרים של 750 ק"ג. מדי טנה אנו טעונינים להגדיל את מספר הטכונות הקבועות, כי יש טכטירים עדינים, כטו הגנרטור, הטתקלקלים טהטילטולים. אבל זהו תהליך איטי כי זה ענין של תקציב. גם הטנה יש טעיף בתקציב על רכייט טכונת נוטפת, וטכונת טיוחדת כזאת עולה כסף וגם החזקתה יקרה יותר.

בסקומות שהיטובים צפופים אנו מכניסים סזמן לזמן את האנשים בכינוסים אזוריים. בחבל תענך, למשל, יש אפשרות לעשות זאת, היטובים נמצאים במרחק של 10 דקות אחד מהשני. לכינוס אזורי כזה אנו מביאים אדם מרכזי יותר והקהל מרובה.

אנו עורכים גם מפגשי שכנים - שניים-שלושה כפרים סמוכים אנו מזמנים יחד ואנשי הכפר האחד מספרים לאנשי הכפר השני על הישגיהם השונים בתחומי החקלאות, הציבור וכו', כך הם מכירים אישית איש את רעהו.

בעיה קשה היא בעיית יטובי הספר ויטובי הסלט ואני מדבר לא על יטובי עולים אלא על יטובים בהם האוכלוסייה היא או מעורבת או שהיא ברובה ותיקה. היטובים האלה מנותקים, הגישה אליהם קשה, לעתים הם שוכנים סמס על הגבול. אביא לכם דוגמה אחת: בקודה כמו עין-גדי; סידור הרצאה של שעתיים בעין-גדי פירושה ביזבוז 3 ימים בטכיל הרצאה. לטפעל הזה אנו קוראים הסופר לספר, אבל יש מקרים שאנו שולחים אנשים הקרובים לסופרים, למשל איש כמו אליהו גולדנברג.

אנו מסדרים גם פגישות היכרות ביטובים. במקרה זה מנהל המסדר או הפקיד הבכיר במקום סימביר שומע הסברה. אנו מביאים אותו ליטוב, או לכמה יטובים, מכניסים בכל יטוב בין 10 ל-30 איש מפעילי היטוב (חברי הוועד, איש הצרכניה, המורה, הרופא וכו') והם מספרים לו את הטמחות והצרות, מסבירים לו, וההסברים יכולים להיות מדוע לא קיבלו באותו חודש את הסעד, מדוע אין עבודה או סתהו אחר. כמובן שאין הוא יכול לתת תשובה לכל השאלות. הברכה בפגישות אלה רבה מאד, היא רבה לסינהל ההסברה, למנהלי המסדרים וגם ליטוב עצמו. לקראת השנה הבאה אנו מרחיבים את הפעולה הזאת.

ענין הטועדונים: כידוע לכם הוקמו בהרבה יטובים טועדונים. השנה ריהטנו וציידנו 28 טועדונים. הסוכנות סקיסה את המבנה ואנו מרהטים וטציידים אותו. הריהוט והציוד הוא סטנדרלי: כ-40 כסאות, שולחנות בהתאם לכך, ארון ללא ספרים ורדיו. זהו ציוד טעולה טאות רבות של לירות. אם השנה ציידנו 28 טועדונים כאלה, הרי יחד עם השנתיים הקודמות מספרם מגיע ל-200. לאחר הריהוט והציוד אנו מוסרים את הטועדון לוועד הכפר, מבחינה פורטלית אנו גטרנו את שלנו, אבל הביקורת שלנו שהיא כמעט יום יוטית, העלתה את הבעיה שבחלק גדול מהמקרים ההסדר היה אינו מספיק. ועדי הכפרים מתחלפים, יש עזיבות, לכן השנה הכנסנו סכום של 8,000 ל"י כדי לנסות לטצוא אחראים לטועדונים בסקומות. הסכום הזה אינו מספיק, כי הוא יכול להתבטא ב-8 - 10 ל"י לחודש, אבל בעזרתו אנו מקווים להניע טוסדות אחרים שגם הם יסתתפו. אם הסוכנות הקיסה את הטבנים היא עסתה זאת לטען הפעלת הטועדונים, ויכול להיות שנפנה לסוכנות ונבקס הסתתפות טצדה, יתכן שנפנה בבקשה דוסה גם לגופים אחרים. הבעיה היא הפעלת הטועדון כטועדון, לא רק כדי שהוא יסמס את סינהל ההסברה פעם או פעמיים בחודש, ויתכן שאז נצטרך לצייד אותו בציוד סוטף - עתונים וכו'.

מעבור לפעולה החזותית-סטייעתית. כלוכם מכירים את הפתגם טוב טראה עיניים, ואנחנו נוכחנו לדעת סמראה עיניים הוא יותר טוב מאשר סטייעה בלבד, בעיקר עם יש טזינה בין טראה עיניים למיטטע אזניים. אנו מסתדלים להגביר את החלק הסטייעתי-חזותי בהסברה.

כראט וראטונה אזכיר את התערובות. בוודאי ראיתם את התערובה הראטונה של סינהל ההסברה, חזון והגשה. תערובה זו יכולה לפעול רק בחודשי טאי-ספטמבר, כי היא תעורכת-חוץ. השנה הכנסנו סינוי ובטקום תערובה אחת סידרנו טס תערובות אשר אפשר להכניס אותן לטועדונים והן טותאטות לגודל הטועדון. יש טועדונים גדולים ובינוניים ובהתאם לכך סידרנו את התערובות.

היו"ר ט. פרטיץ:

אני חפצה לומר בהודפנות זו, שאתם תמיד מסדרים את הדברים הללו סטוך לישיבות ועדת החינוך, או בערב בטעת ישיבות הכנסת, כך שחברי הוועדה לא יכולים להסתמך.

מר ניר:

התערוכות האלה יחד מהוות שלימות, אבל כל אחת בנפרד היא גם-כן שלטה. תערוכת הסיים, לטל, טעלה את בעיית הסיים בארץ, החל בשאיבת טים בדליים וגטור בקידוחי טים; תערוכת הבטחון מתחילה בהגנה וגטרת בסבצע סיני; תערוכת הגבולות - החל מגבולות ההבטחה וגטור בחצי אי-סיני; תערוכת האדם והאדמה מתארת את התגלות האדם לעבודת כפיים ולעבודה חקלאית; תערוכת ההתיישבות מראה את שלבי ההתיישבות; תערוכה אחרת מוקדשת להרצל חוזה המדינה ויש תערוכה הנקראת תערוכת הפיתוח. יש שש תערוכות כאלה הסובבות בישובים, מושכות קהל רב וכלות בהרצאה, לעתים גם בסרט - אם יש סרט דוקומנטארי הקטור לתערוכה. תערוכות אלה התחילו לפעול בדצמבר וכמעט יום יום הן נמצאות בישוב אחר. לפעמים הן מתעכבות כמה ימים בישוב אחד.

סרטים דוקומנטאריים: הכוונה היא בראש וראשונה הסברה להסביר את התמורות שיש במדינה, את הנוף, החרושת וכו'. הסרט הדוקומנטארי אינו מגיע רק לאלה שיש בידם לבקר בקולנוע רגיל, אלא מגיע לכל ישוב, ולכן ההפקה היא בסני טמדים - 35 ס"ט לבתי-קולנוע רגילים ו-16 ס"ט לבתי-קולנוע ניידים. אני יכול להגיד שאנחנו בארץ עוסדים בראש הייצור של סרטים דוקומנטאריים. יש כבר קנה-מידה לביקורת והערכה. הסרטים שלנו זכו להערכה ולפרסים - בפסטיבל שהיה בחיפה וגם בחו"ל - בבדלין. היו מוסחים מחוץ לארץ שבדקו את הסרטים והתרסמו מזה שהגישה שלנו היא מיוחדת. מוסחית סאנגליה מאד התפעלה ושאלה מדוע אנו מתחבטים כל-כך בחיפוש אחרי גישה מיוחדת. אמרתי לה שבאנגליה סרט כזה מוצג בפני תושבי אנגליה לפחות, לא לדבר על דוברי אנגלית בעולם, בו בזמן שאצלנו מצוטצם מספר האנשים החוזים בו, ואם יש גישה אחת וחוזרים עליה מדי פעם בפעם אין סקרנות וזה גורע מערך הסרט. לכן עלינו לסצוא כל פעם דרכי-גישה חדשים. אנו מתכווננים לקרוא בסוף סרט לסיטפוזיון אשר יסתתפו בו יצרנים, בטאים, תסריטאים, כדי לדון מחדש על בעיית הסרט הדוקומנטארי ולסצוא דרכי גישה חדשים.

תפלאו כיצד הגענו לכך שיכולנו להפיק בכל חודש סרט. הגענו לכך לא בגלל התקציב אשר מספיק ל-5 סרטים, אלא מפני שנוטאי הסרטים מענינים מסרדי מסטלה סוניים. סרט על הג"א, לטל, מענין את אנטי הג"א ואנו משתפים אתם פעולה, הם משתתפים בהוצאות וכך הצלחנו להגדיל את מחזור הסרטים מ-5 ל-12. גופים אלה נותנים את הבסיס, כלומר מה הם מעונינים שיופיע בסרט. הטיטה שלנו כעת היא לעבור מהצגת פרובלימות רבות בסרט קצר להצגת פרובלימה אחת בסרט קצר. הפקנו סרט על נדטא חינוכי והוא נחשב אצלנו לסרט בינוני או לטטה מזה. הוא הוצג לפני חדשים אחדים. טהי הסיבה לרמתו זו? - הסיבה היא שתפסנו מרובה; אילולא תפסנו מרובה היה הסרט טוב ומוצלח. כמסרד העבודה רוצה סרט הוא רוצה להראות את כל מסרד העבודה. כשאנו באים ואומרים: ניקח קטע אחד, ניקח את הסיכונים ונתוכם נבחר בקטע אחד, כמובן שאין זה קל ופטוט לסכנע את מסרד העבודה. נוכחנו לדעת שטוטב לצמצם את הנושא. הסרטים על הג"א, על הסיכונים ועל תאונות דרכים מציגים את הנושא בצורה כזאת.

אמרתי שאנו פועלים בתוך מגבלה חסונה והיא - שפעולתנו מופנית בפנים הארץ. אבל מתברר שסרטינו מבוקטים בחו"ל, ואנו מוצפים מכתבים מארגונים וטיחידים בחו"ל (ארצות הברית, ארצות אירופה ודרום אפריקה) והם מבקשים סרטים. איך שהוא התגלע עלתס שלנו לחו"ל וקיבלנו עשרות מכתבים בבקשה לספק להם את החומר הזה. לא פתרנו עדיין בעיה זו.

היו"ר ט. פרטיץ:

האם יש הכנסות מהסרטים?

מר ניר:

לא. כל הכנסה שתבוא לא תביא להגדלת התפוקה של הסרטים. ההכנסות בדרך-כלל נכנסות יטר לאוצר, הוא מנכה אותן מהתקציב, כך שזה לא מגדיל את התקציב הסיועד להפקת סרטים.

אבל זה מסנה את הגישה לתקציב זה, יתכן שהכנסות אלה יכולות לפרנס את כל פעולת

היו"ר ש. פרסיץ:

ההסברה.

לגבי הפצת הסרטים בחו"ל יש הגבלה: סינוי הלשון הסדוברה.

מר ניר:

יוסנים לישובי עולים: אנו מוציאים אחת לחדשיים יוסן לישובי עולים. זהו לקט או סבחר סיוטנים הטופקים על-ידי "כרטל" ו"גבע". ס-6-7 יוסנים אנו עושים יוסן של 15-20 דקות, וההסברה נעשית בעברית קלה.

סרטונים: לא כל דבר אפשר להציג בסרט דוקומנטארי. סרטון פירושו 40-50 תמונות הסוקרנות על-ידי פנט-קסם.

אני עובר לענין הסיוורים. הסיוורים מהווים חלק חשוב בפעולתנו, השנה הם הקיפו כ-35 אלף איש. יש שני סוגים של סיוורים: סיוורי התערות וסיוורי התארחות. אנחנו לוקחים את אנשי איזה ישוב חדש שעלה על הקרקע לפני חודש או חדשיים ומביאים אותם לישוב אחר של יוצאי אותה ארץ אשר יושב על הקרקע זה שנתיים-שלוש, מחלקים את האנשים בבתים, הם מתארחים במשך היום כולו וסומעים ספי הוותיקים כל מה שעבר עליהם במשך שלוש שנים.

איך זה מספיע?

היו"ר ש. פרסיץ:

בערב אנחנו מכנסים יחד את אנשי שני הישובים ועל פי רוב יש גם תוכנית

מר ניר:

אמנותית.

אשר לסאלת היו"ר: איך זה מספיע? - אנחנו בוחרים בדרך-כלל בישוב מבוסס יותר, וישוב מבוסס מספיע לטובה. עד עכשיו לא היו כסלונות בטוח זה. הרסמים אחר-כך עוברים לסדריכים החקלאיים ומפיהם לא שמענו כל תלונות, אלא להיפך - דורשים להרחיב ספעל זה.

אנו עורכים גם סיוולים להכרת הארץ. לצורך זה הוצאנו ספות של אזורים שונים של הארץ. הסיסטה הראשונה שלנו היא: ראשית תכיר את אזורך. לאדם קורץ תמיד הטרחק ולאן דווקא סביבתו הקרובה, ואנו מסתדלים להכיר לסתייטב ראשית את סביבתו הקרובה. הוצאנו ספה של אזור חלץ וננסה להוציא ספות של אזור יותר מצומצם.

ההפחתה בתקציב סינהל ההסברה היא בראש וראשונה בסעיף סיוורים וסיוולים, וקשה לנו לערער על-כך היום, כשיס סגבלות חסורות בקטר לצמצום הסיטוט בדלק, אם כי אני רואה פעולה זו כאחת הפעולות החשובות ביותר.

סיפוח ההווי: אנו רוצים לטפח את ההווי

המקומי.

האם אתם מסתפים את "קול ישראל" בפעולה זו?

היו"ר ש. פרסיץ:

מר ניר:

לא, אנו סתכוונים לדברים יותר קטנים. אנחנו עורכים ססיבות ליל שבת בישוב קטן, אנו חושבים שזהו גורם חשוב, או עורכים ססיבה לרגל איזו שסחה סקוטית, סארגנים סקהלה סקוטית, זמרה, חוג דרמטי, תיזטורת, ובכלל כלים הנותנים ניצנים של הווי סקוטי. בחגיגות ס"ו בשבט בעשרות ישובים היינו פטיביים, כי היו כבר כוחות סקוטיים סערבן את החגיגות. כסובן שהסדריכים באים טן החוץ. פעולה זו אנו סבצעים תוך סיתוף-פעולה הדוק עם קרן גורטן.

שפיעה על עניינינו גם בהקטת בתי-תרבות.

היו"ר ש. פרסיץ:

לעת עתה לא.

טר ניר:

בעלונים עברנו לסיטת הניקוד. יש דרישה גדולה לעלונים טעם בתי-הספר, וזה מתחיל באוניברסיטה. עלונים אלה זכו להצלחה ומוסדות שונים פונים אלינו ומבקשים אותנו להטביע להם את עלוננו. רק השבוע גמרתי עיסקה כזאת עם בנק ישראל על הוצאת עלון. העלונים מופצים ב-30-40 אלף טפסים; נשלחים בקביעות ל-15 אלף איש ו-25 אלף מופצים בין הקהל. קיבלנו גם סכתבים מחוץ לארץ, כפי שאמרתי, בהם מבקשים מאתנו לספק להם חומר זה.

כמה מספטים על תוכן הפעולה עצמה. מה הם הנושאים? - הנושאים במסיבירים הם בעלי תוכן תנ"כי. אנו מכנים זאת פרקים, כי איננו יכולים להרשות לעצמנו ליסוד שיטתי. אבל אם אני אומר "פרקים מתולדות סלחמת השיחרור" ומביא את האנשים לסקורות שיש להם ערך ותוכן טהור, הרי זה חיובי מאוד. נושא אחר: כיצד בנוי השלטון במדינת ישראל, שיעורים בעברית, בחשבון, כיצד לארגן בכפר את המוסדות הסוציאליים. החומר האנושי לקוח מישוטי העולים על כל גווניהם.

הנושאים של ההרצאות הם רב גווניים. אמציא לכם בכתב את נושאי ההרצאות שקיימנו להורים של ילדי בתי-הספר.

מכל סיני שיקולים שהם בעיקר שיקולים של יעול בעבודה, וסתוך הראיה של הצורך לצמצם את התקציב. - צדמט לי שהשנה התקציב לטובגרים צומצם - ובכדי שבמקומות לא יופיעו גופים שונים - וכל אחד בא עם התביעות שלו - יש לייעל את הפעולה כלפי חוץ וכלפי פנים, וזאת הטיל עלי שר החינוך והתרבות. אקרא לפניכם את הנחיות השר. (קורא את הנחיות). כרגע אינני יכול להרחיב את הדיבור כיצד יבוצע הדבר למעשה, אני רק מעלה בעיה אחת שלדעתי היא חשובה ביותר: שנוכח העליה הגדולה הזורמת ארצה מוכרחים לחשוב על דרכי פעולה חדשים, אשר בראש וראשונה יקיפו את העליה הזאת. לגבי יהודי הונגריה הבעיה היא קשה במיוחד, כי הם אינם מבינים שפה אחרת. אינני רואה את הפתרון בכך שיוקצבו כספים, מפני שאין זה ריאלי היום, אלא - יעול פנימי ותנועת התנדבות גדולה, ואם נתאזר כולנו נוכל להרחיב את הידיעה.

אשר להישגינו אני יכול להגיד, שלעומת השנה הקודמת גדל במאה אחוז מספר השוטעים, באותם אמצעים כספיים, כי התקציב שלנו לא גדל, אפילו קוצץ. אחוז הביטולים ירד מ-25%-30% ל-5%-7%. הישגים אלה הושגו לטובת ההתייכרות שהיתה בטווח השנה. כשאני שואל את עצמי כיצד עשינו זאת אני מונה כתשובה הרבה גורמים, אבל בראש וראשונה את הגורם שהאנשים העובדים במינהל ההטברה חייבים לראות בעבודתם לא עבודה רגילה כי אם עבודת-שליחות. אנחנו הגענו לידי כך במידה רבה, עובדים ביום ובלילה, בגשם ובחגים.

הגורם השני הוא לזכות הארגון. אביא לכם דוגמה: בקיץ הזמנת האנשים היתה על-ידי טחלקי הקרח כי הם מגיעים לכל בית. אז: אם היינו מעוניינים בסוג מסויים של אנשים בקשר עם סלווה הבטחון, ובאותו ערב היה גשם, הושבנו אנשים על-יד טלפונים ואישית פנינו לכמה טאות אנשים מאותם החוגים שהאוצר מעוניין בהם, ואדם שמקבל קריאה אישית זה משפיע עליו.

היו"ר ש. פרסיץ: אני מודה לך על ההרצאה המפורטת אשר האירה את עבודתכם מבחינות רבות. אם לחברי הוועדה יש שאלות מבקש להציגן.

ש. כפרית:

(א) מהו הסכר של הטרצים?

(ב) מהו מטפח האנשים הרואים בעבודה זו

שליחות?

(ג) מהו הקשר ביניכם לבין חוץ לארץ?
אני יודעת שחומר זה הוא מאוד חשוב להסברה והוא הדין בטרטים וטרטונים.
איך אתם מפיצים אותם, האם יש איזה טוסד ליד משרד החוץ העוסק בזה?

(ד) בתקציב אנו רואים שמחצית ההוצאות
מוצאות בכל-זאת לאדמיניסטרציה. מהי הפרופורציה בין הפעולות
לבין האדמיניסטרציה? עכשיו מדברים על צמצומים בטנגנון ופה אחוז
ההוצאות לאדמיניסטרציה הוא גבוה מאוד. מהי הפקידות הזאת? אני
מתארת לי שבעיקר האנשים במצאים במקומות ולא במרכז.

ר. הקטין:

לא שפענו כל פרטים על הפעולה בין
המיעוטים וצריך לשמוע עליה.

מה ביחס לפעולה בטעבורות? אנו יודעים
שיש טעבורות ליד ישובים ותיקים, האם נעשית איזו פעולה נפרדת או
משולבת עם פעולת ההסברה בתוך הישוב?

ביחס לתערוכות: הזדמן לי לראות תערוכת
הרצל; אינני יודעת איך היא התקבלה בעיני הרווחה אליו היא סכוונת,
אבל לי נראה שאריך לדאוג לטעם אמנותי, כי התערוכה הזאת נעשתה בצורה
מאד מסורבלת וחסרת טוב-טעם.

אשר לטרטים דוקומנטאריים, יש מטפח
טרטים שאינם משקפים את המציאות. הסריטו את טעיין עין-חרוד והעסק
ואני לא הכרתי את הטקטיות האלה לטרות שאני תושבת העסק.

אני מפקפקת ביחס לחסכון שנעשה לגבי
המפקחים - האיחוד בין בתי-הספר לנוער עובד ובין הנחלת הלשון. ראיתי
את הלוטדים בשיעורי ערב, את מטפח הלוטדים, וזה מדאיג לאור עשרות
אלפי הנצרכים שיש בשטח זה, והפיקוח המקוטע בוודאי שלא יגדיל את
מטפח הנערים הלוטדים.

מהי ההשתתפות של טינהל ההסברה במפעל
התרבות החדש של התנועה הקיבוצית - התזמורת הבין-קיבוצית? זהו מפעל
מטבן ונהנת לא רק התנועה הקיבוצית על צורותיה השונות.

א. תלמי:

הייתי מציע לעשות טרט דוקומנטארי על
טינהל ההסברה, זה יכול להדריך ישובים

כיצד לפעול בכוחות עצמם.

אני מציעה לחשוב על השמות אשר אתם
נותנים לתערוכות. מטפל תערוכות, חזון והגשמה; אני מפקפקת אם היא
טושכת אדם שאינו יודע מה זה חזון והגשמה.

האם יש לכם קשר עם הטרטים הדוקומנטאריים
הטופקים על-ידי התנועה הקיבוצית? הייתם יכולים להעזר הרבה באנשים אלה
ויתכן שתמצאו גם גישות חדשות. כמו-כן: האם יש לכם קשר עם אטנים -
ציירים מטפל - של התנועה הקיבוצית? כי גם להם נסיון רב בענייני
תערוכות והם יכולים לתת צורה נאה לתערוכה.

הוא הדין בפרקים לתולדות מלחמת השיחרור;
הייתי רוצה לדעת באיזה מקומות ביקרתם, אינני בטוחה אם הייתם במטפח
העסק, והייתי רוצה שאנשים אלה יראו כיצד קיבוץ זה או אחר עמד
במלחמת השיחרור, ויש רבים כאלה.

מדוע קיבלנו מכתב שהטוענה האזורית גיזו, בפרוזה ירושלים, אשר תבעה איזו עזרה וקיבלה תשובה שיש לכם הוראות לא לטפל בישובים קיבוציים, בפרט כשבנישורים אלה יש עליה חדשה בכל מיני צורות: טפחות טמערות, חברות נוער, ובכלל כשהמדובר בישוב צעיר אשר מטעמו טובלים ביותר.

כמה מישובי הספר נהנו סריהוט וציוד

טועדונים?

כמה מולפנים יש בתנועה הקיבוצית?

כתוב שהריהוט והציוד ניתן לישובי עולים.

היו"ר ש. פרסיץ:

יש הרבה ישובי עולים שהם ישובים קיבוציים.

א. תלמי:

אם יש חברת נוער אשר התחנכה שנתיים, שוחררה מן הצבא ועלתה על הקרקע זהו גם-כן ישוב עולים. ויש מקרים כאלה. ישוב עולים שנתיים לאחר עלייתו על הקרקע עדיין נקרא ישוב עולים.

האם יש פעולה גם בשפת העולים החדשים

בתקופה הראשונה, כשהם עדיין אינם יודעים עברית?

גם אני רוצה שאד לדעת מהי הפעולה בקרב

המיעוטים.

מהו שיתוף-הפעולה עם משרד החוץ? אני

חושבת שפעולת ההסברה שלנו, ההסברה המדינית, היא מאוד לקויה.

מינהל ההסברה עוסק בהסברה רק בארץ.

היו"ר ש. פרסיץ:

אמנם אנחנו מקבלים מכתבים מחוץ לארץ אבל

טר ניר:

איננו נענים ישירות, אלא מעבירים אותם

לסוכנות ולמשרד החוץ.

הייתי חפצה לדעת מהי התגובה של אנשי

היו"ר ש. פרסיץ:

העליה החדשה, אשר אינם מבינים את לשון ההסברה. אני מתכוונת לפעולה החזותית-שטיעתית, כשהיא נעשית בפני אנשים שאין להם אפילו עבודת דחק והם רעבים ללחם, הם טובלים ופתאום מופיעה טכונית מצויידת בכל טוב וטחילה להראות להם תמונות. מהי תגובת האנשים האלה? האם אתם חושבים שדרכי הסברה אלה בתנאים אלה הם יעילים?

אתם דיברתם על-כך שהפעולה הזאת -

של חינוך לאזרחות, של הסברה מתאימה על המרחש בארץ, הסברה של המוטננים שהביאו לתקופה הציונית וכו', שאלה הם סמטנים חשובים לפעולה, ועם זאת אני מסכימה; אבל איך ליישב דברים אלה עם העובדה שאפילו חברי-כנסת אשר איש אינו מפקפק בציוניותם והמוכנים בהתנדבות לעזור, אינם מוזמנים בתקופה זו, והרי הופעתם אינה טלווה בתשלום והיא יכולה לעתים לקטף בכספים, וחוף מזה אלה הם אנשים היוכלים להשיב על שאלות. אם תגידו לי שזוהי שאלה פוליטית, מפנה אותה לכתובת אחרת, אבל שאלה זו עומדת בתוקפה, מפני שכל העולות אם נושאות קן של פעולה מוטליטרית, קו של פעולה, תתנבא ברוח זו ולא אחרת, הן פוסלות פעולות שהן חשובות מאוד טבחינה לאומית, לא טבחינת הטילגה השלטת. אם מדברים על חינוך ועל עולים חדשים, הם הרי בטורה יודעים שקיימת דיפרנציאציה מסויימת בישוב ואין מעמידים אותם על המוטננים המלכדים, אפילו לא כשהמדובר בערכים כמו אזרחות ואתנה לטולדת - והרי זהו דבר הגורם לתמיהה וגורם לתוצאות מוטוכנות. עכשיו יש משהו דומה לאותו ציד בפשות שהיה בזמן שלחטת הזרמים, וזה דבר פסול לכל הדעות. השאלה היא איך ליישב זאת עם אותם הדברים שאתר טר ניר.

אשר לטיולים וטיורים, אני מאד מעריכה פעולה זאת, שמעתי שהם הקיפו השנה 35 אלף איש. זהו מספר גדול למדי והייתי רוצה לדעת את תגובת האנשים הסטייריה והמטיילים ואת מפתח הבחירה - מי וטי הסטייריה והמטיילים?

אינני מבינה מדוע סינהל ההסתרה צריך לפעול בין ההורים. אני חושבת שפעולה זו שייכת לבית-הספר ולמשרד החינוך, מפני שוועדי ההורים צריכים לספל בבעיות חינוך. כשנקבל את הנושאים נדע מדוע היה אורך בהסתרה זו.

האם אפשר לסדר באיזה אופן שחברי הוועדה - וזולי כל חברי-הכנסת - יראו את הסרטים שהפקתם? כי צריך לעמוד על טיב הפרופגנדה.

א. רזיאל-נאור:
ראיתי את ראשי הפרקים של הדברים הניתנים בטיימר לאזרחות: מבנה השלטון, פרקים בתולדות הישוב, פרקים בטלחסת השיחרור, ארגון מוסדות הכפר וכו'. הייתי רוצה לשמוע מה הם בעצם עקרונות מבנה השלטון בישראל, כפי שסינהל ההסתרה מסביר, והייתי רוצה לדעת האם במדינה קיימת גם הסדינה סלבד הממשלה, שחום שאם סינהל ההסתרה מועל לפי אותה קביעה שנשמעה בכנסת, שסינהל ההסתרה הוא מוסד ממשלתי, ושבו-סופיעים רק אנשים מהמפלגות המוסכות בממשלה, וכל הסינהל הזה נוצר כדי לספר לאזרחי המדינה מה הממשלה עושה, אבל המדינה איננה כוללת רק את הממשלה, במדינה קיימת גם המדינה וזני רוצה לשמוע האם במינהל ההסתרה, ובהסתרה שהוא נותן, בהגדרות שהוא קובע, בטושגים שהוא מסביר, האם קיים טושג כזה. שחון מהממשלה יש עוד פורסציות ציבוריות כגון אופוזיציה, מה צריך להיות יחס האזרח לכל הענינים המסובכים האלה והאם לא נשאלה השאלה טעד הקהל השוטע שחום מה אינם מפתחים בהסבר גם אנשים ממפלגות שאינן טירצנות בממשלה.

בנוגע לטלחסת השיחרור הייתי רוצה לדעת מאיפתי מתחיל הענין, מה בכלל בטושגים אלה של מלחמת השיחרור, מה הם הגורמים שאיננו מלחמה זו, מה היה בתקופה שלפני כן ומה מוסבר לאנשים תוך כדי הטיולים. אני מניחה שבוודאי הייתם גם בעכו ועברתם ליד מצבת דב גרונר ברמת-גן, האם מקומות אלה ודברים אלה טובאים לדעת המטיילים ומה מספרים להם? הייתי רוצה לדעת מה הם הפרקים בתולדות הישוב ואני מבינה שנקבל תוכנית מפורטת.

עד כמה שראיתי בערכות אטיפות בין ההורים, גם בתל-אביב, ונשאלת השאלה מדוע סינהל ההסתרה טצא. לנכון להופיע בפני ציבור ההורים בהסתרה על נושאים חינוכיים, או תנ"כיים, מדוע רשתו פרושה על הכל?

בנוגע לפיקוח על בתי-ספר לנערים עובדים ולצירופו לכתות להנחלת הלשון: האם המפקחים שבאים לבקר עם הוסטכו לכך או יש להם הכשרה לכך? לפעמים אדם היודע ללמד סבוגרים אין לו כל גישה לילדים. האם המפקחים הללו מביטים באשבון את תוכנית הלימודים או זהו רק פיקוח אדמיניסטרטיבי - להורכח אם הנערים הופיעו או לא הופיעו?

הישיבה נועלה בשעה 11.00.

475

ס. ב.

פרוטוקול מס' 24/ב

מיסיבת ועדת החינוך והתרבות סהתקיימה
ביום ג', י"ח באדר א' תשי"ז - 19.2.57.
בסעה 11.10.

נוכחים:

- חברי הוועדה:
- ס. פרסיץ - היו"ר.
 - ר. הקטין
 - פ. זואריץ'
 - ת. טובי
 - ס. כפרי
 - ח. מגורי-כהן
 - ד. נצר
 - ר. צברי
 - א. רזיאל-נאור
 - א. תלמי

מוזמנים:

- מ. אבידור - המנהל הכללי במסרד החינוך והתרבות.
- י. - המטנה למנהל הכללי במסרד החינוך והתרבות.
- ר. סטנר - היועצת המספטית במסרד החינוך והתרבות.
- א. כהן - מפקח מרכז על בתי-ספר לנערים עובדים.

סדר-היום:

- א. טונות.
- ב. טאלות ותטובות.
- ג. סקירה על מצב בתי-הספר לנערים עובדים.

=====

היו"ר ס. פרסיץ: פותחת את היטיבה.

כזכור לכם, בסעה ביקורנו ברמלה בבית-הספר למיעוטיים וטוחחנו עם מנהלת בית-הספר בקטר להזנת ילדי בית-הספר. עתה היא טולחת לנו העתק רסימת ילדי בית-הספר. את המכתב היא מפנה לראט העיר בהתאם להודעתו.

(קוראת את המכתב).